



ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a JUDr. Pavla Vacka v právní věci žalobkyně **B.T.T.H.**, IČ ■■■, se sídlem podnikání ■■■ zastoupené JUDr. Matoušem Jírou, advokátem se sídlem 28. října 1001/3, 110 00 Praha 1, proti žalovanému **Státnímu úřadu inspekce práce**, se sídlem Kolářská 451/13, 746 01 Opava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 3. 2014, č. j. 137/1.30/14/14.3,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Státního úřadu inspekce práce ze dne 19. 3. 2014, č. j. 137/1.30/14/14.3, a rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Ústecký kraj a Liberecký kraj ze dne 29. 10. 2013, č. j. 26265/7.72/13/14.3., se z r u š u j í pro nezákonnost a věc s e v r a c í k dalšímu řízení žalovanému.**
- II. Žalovaný j e p o v i n e n nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 10 800 Kč, k rukám právního zástupce JUDr. Matouše Jíry, advokáta se sídlem 28. října 1001/3, 110 00 Praha 1, ve lhůtě 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :**I. Žaloba**

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Ústecký kraj a Liberecký kraj (dále jen „oblastní inspektorát práce“) ze dne 29. 10. 2013, vypravené dne 30. 10. 2013, č. j. 26265/7.72/13/14.3. Tímto prvostupňovým rozhodnutím byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 250 000 Kč za správní delikt podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, kterého se žalobkyně měla dopustit tím, že umožnila výkon nelegální práce mimo pracovněprávní vztah, neboť umožnila dne 18. 6. 2012 ve své provozovně (prodejně textilu) na adrese ■■■, práci prodavačky (s příležitostnými úklidovými pracemi) fyzické osobě I.K., aniž by s ní měla uzavřenou pracovní smlouvu nebo některou z dohod o

pracích konaných mimo pracovní poměr podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, čímž porušila povinnost dle § 3 zákoníku práce a umožnila výkon nelegální práce ve smyslu § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti. Žalobkyni byla zároveň uložena povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.

Žalobkyně namítala, že žalovaný zjistil nedostatečně skutkový stav věci a závěr o vzniku závislé práce nebyl řádně odůvodněn, neboť nebyly naplněny všechny znaky závislé práce ve smyslu § 2 odst. 1 zákoníku práce. Žalobkyně se bránila především tomu, že nebyl naplněn znak soustavnosti vykonávané práce ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 75/2001 a rozsudku ze dne 13. 2. 2014, sp. zn. 6 Ads 46/2013. Podle žalobkyně nebylo rovněž prokázáno, že paní I.K. prováděla práci podle pokynů žalobkyně jako zaměstnavatele. V tomto směru žalobkyně odkázala na výslech I.K., která uvedla, že žalobkyně jí neříkala, co má dělat. Do provozovny žalobkyně docházela I.K. podle svého rozhodnutí, nikoli na základě pokynů žalobkyně, nebyl tedy naplněn ani znak vztahu nadřízenosti a podřízenosti tak, jak jej zmiňoval již cit. rozsudek Nejvyššího správního soudu. Absenci vztahu nadřízenosti a podřízenosti potvrzuje i skutečnost, že paní K. nedostala odměnu za vykonanou práci, ani jí taková odměna nebyla přislíbena. Žalobkyně se dovolávala čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a povinnosti správního orgánu prokázat vinu účastníka mimo rozumnou pochybnost, za použití vyšetřovací zásady. Žalovaný podle přesvědčení žalobkyně rovněž nezohlednil analogické použití zásady *in dubio pro reo*, jež se při rozhodování o správních deliktech uplatní. V případě nedostatečně zjištěného skutečného stavu věci, tak jako tomu bylo v daném případě, měl tuto zásadu žalovaný dodržet.

Dále žalobkyně namítala, že oblastní inspektorát práce se v průběhu ústního jednání dne 7. 11. 2012 dopustil závažného pochybení, které mělo za následek zkrácení jejích práv. Žalobkyně odkázala na protokol o ústním jednání ze dne 7. 11. 2012, který dokládá, že byla poučena o možnosti vyjádřit k věci své stanovisko. Ve skutečnosti však byla ze strany oblastního inspektorátu práce vyslýchána, neboť jí byly kladeny konkrétní otázky, které byly následně použity jako důkaz o spáchání správního deliktu. Materiálně se tedy jednalo o výslech žalobkyně bez poučení o právu nevypovídat a na položené otázky neodpovídat. Řízení o správním deliktu bylo řízením ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, pro které platí, že účastník řízení, který je podezřelý ze správního deliktu, má právo nevypovídat. O tom nebyla žalobkyně poučena a výpověď bez tohoto poučení je pro správní řízení nepoužitelná. Rozhodnutí žalovaného se tak opírá o výpověď svědka, přičemž již žalobkyně v průběhu správního řízení uváděla, že se jednalo o osobu zaujatou, která vypovídala s cílem poškodit žalobkyni.

V závěru žaloby se žalobkyně domáhala přiznání odkladného účinku žalobě s tím, že výkon rozhodnutí by mohl způsobit ukončení podnikatelské činnosti a ztrátu obživy. Žalobkyně v tomto směru odkázala na výsledek hospodaření za účetní období roku 2013 ve výši 151 107 Kč, který představuje jen polovinu výše pokuty, která jí byla uložena. Z uvedených důvodů se žalobkyně dovolávala přiznání odkladného účinku žalobě a navrhovala, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a žalobkyni přiznal náhradu nákladů řízení.

II. Vyjádření žalovaného

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl shodné důvody jako v odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhoval, aby soud žalobu zamítnul a žalobkyni uložil povinnost nahradit náklady řízení.

III. Přerušení řízení

Žalobkyně s odkazem na předložení návrhu na zrušení části ustanovení § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti Ústavnímu soudu pro rozpor s čl. 11 Listiny základních práv a svobod, navrhovala, aby soud řízení přerušil, ten jejímu návrhu vyhověl. V řízení pokračoval poté, co Ústavní soud ve věci návrhu na zrušení části uvedeného ustanovení zákona o zaměstnanosti, podle něhož byla i žalobkyni za správní delikt uložena pokuta ve výši 250 000 Kč, rozhodl nálezem sp. zn. Pl. ÚS 52/13.

IV. Zjištění ze správního spisu

Dne 18. 6. 2012 provedl oblastní inspektorát práce v prodejně textilu žalobkyně kontrolu zaměřenou na dodržování pracovněprávních předpisů. Při výkonu práce prodavačky byla v provozovně žalobkyně zjištěna I.K. a T. D. C.. Z protokolu o kontrole ze dne 15. 8. 2012, se kterým se žalobkyně odmítla seznámit, vyplývá, že podkladem pro jeho vypracování byly záznamy o zahájení kontroly a o zjištěných skutečnostech při kontrole. Při kontrole I.K. uvedla, že zde pro žalobkyni pracuje jako prodavačka od 1. 6. 2012, 5 hodin denně od pondělí do pátku, za 40 Kč/hodinu, s tím, že peníze jsou vypláceny denně po směně v hotovosti. Žalobkyně pak potvrdila, že I.K. chodí do prodejny každý den na pár hodin na zkoušku.

V průběhu správního řízení oblastní inspektorát práce provedl dne 6. 11. 2012 svědeckou výpověď I.K.. Ta potvrdila, že pro žalobkyni pracovala asi 3 neděle až měsíc, z práce ji uvolnila po kontrole, kdy ji vyplatila. Uvedla, že pracovala 5 hodin denně jako prodavačka a uklidila, pokud z provozu tato potřeba vyplynula. Potvrdila, že jí žalobkyně platila 40 Kč/hodinu, vždy po odpracovaném dni. Převzetí peněz každý den nepotvrzovala. Střídala se na ranní a odpolední s další zaměstnankyní.

Při ústním jednání dne 7. 11. 2012 žalobkyně potvrdila, že u ní I.K. pracovala jen na zkoušku, než by byl uzavřen pracovní poměr. Uvedla, že takto si lidé obvykle na zkoušku na 1 týden bere. Po kontrole už u ní dělala jen pár dnů, práci s ní ukončila. Práci přidělovala ona, pracovní dobu jí nevedla. Uvedla také, že odměnu za vykonanou práci I.K. nedostala, neboť byla ve zkoušce.

V průběhu řízení se potom žalobkyně písemně vyjadřovala dne 29. 4. 2013, kdy uváděla, že informace uvedené I.K. se neshodují s faktickým stavem věci. Odvolala se na svou výpověď ze dne 7. 11. 2012, kdy uvedla, že u ní pracovala I.K. jen na zkoušku, než by se případně uzavřel pracovní poměr, byla tedy u ní jen pár dní. Poté jí bylo sděleno, že není vhodnou kandidátkou, do práce nechodila řádně, proto jí nebyla vyhotovena dohoda o provedení práce či pracovní I.K. K. zastávala negativní postoj, a to mohlo ovlivnit její odpovědi v protokolu o výsledku. Nesouhlasila s tím, že u ní I.K. pracovala 3 týdny a že jí

byla vyplácena odměna. Tvrzení I.K. o placení 200 Kč na ruku každý den nejsou podle žalobkyně ničím podložené.

Ve věci bylo vydáno usnesení o částečném zastavení řízení pro skutek spočívající v umožnění nelegální práce jmenovanému vietnamskému státnímu příslušníku, který byl rovněž společně s I.K. zjištěn v prodejně žalobkyně v den kontroly.

Poté, co žalovaný rozhodnutím ze dne 27. 8. 2013 zrušil rozhodnutí oblastního inspektorátu práce ze dne 3. 5. 2013 pro chybu ve vymezení skutku ve výroku rozhodnutí, rozhodl oblastní inspektorát práce ve věci znovu a rozhodnutím ze dne 29. 10. 2013, č. j. 26265/7.72/13/14.3., shledal žalobkyni vinnou ze správního deliktu podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti spočívajícího v umožnění nelegální práce ve smyslu § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti, za což ji podle § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti uložil pokutu ve výši 250 000 Kč a povinnost nahradit náklady ve výši 1 000 Kč. V odůvodnění rozhodnutí oblastní inspektorát práce shrnul dosavadní průběh řízení a podklady, které pro rozhodnutí sloužily. Dovodil, že minimálně dne 18. 6. 2012, tedy v den provedené kontroly, žalobkyně umožnila I.K. ve své prodejně textilu práci prodavačky, kterou vykonávala na základě pokynů žalobkyně v její provozovně, když přitom manipulovala s jejím zbožím, což dokazuje, že práce byla konána jménem žalobkyně. Přitom vycházel z vyjádření žalobkyně, že zde I.K. pracovala na zkoušku v délce týdne, práce byla konána osobně. Oblastní inspektorát práce dovodil, že práce byla vykonána v pozici podřízenosti vůči žalobkyni, jejím jménem a podle jejích pokynů osobně. Neprokázanou otázkou zůstalo vyplacení odměny, což nemá ovšem vliv na posouzení vykonané práce jako závislé, byť se jednalo o práci na zkoušku. Výslech I.K. pak nebyl jediným důkazem, ze kterého bylo vycházeno, když spáchání správního deliktu potvrzuje protokol o výsledku kontroly a protokol o ústním jednání obsahující vyjádření účastníka řízení. Oblastní inspektorát práce potom vycházel ze skutečností, na kterých se svědkyně a žalobkyně shodly, tedy že I.K. minimálně v den, kdy byla provedena kontrola, vykonávala práci v provozovně žalobkyně s jejím vědomím, pod dohledem, v režimu tzv. práce na zkoušku. I tuto práci hodnotil oblastní inspektorát práce jako závislou s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu, a to mimo pracovněprávní vztah definovaný v § 3 větě druhé zákoníku práce. Při stanovení výše pokuty podle § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti bylo přihlíženo k závažnosti správního deliktu, ke způsobu spáchání a následkům a okolnostem, za kterých byl spáchán. Oblastní inspektorát práce zmínil, že žalobkyně umožnila výkon závislé práce jedné fyzické osobě, v časovém rozsahu jednoho dne, přičemž neshledal přitěžující okolnosti. Byly hodnoceny i majetkové poměry na základě přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2012, přehledu OSVČ za rok 2012 dle VZP, přehledu o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2012 z OSSZ, byl zjištěn výsledek hospodaření ve výši 152 137 Kč. S ohledem na zjištěné skutečnosti byla stanovena pokuta v nejmenší možné výši, kterou dovoluje zákon.

Žalobou napadeným rozhodnutím bylo odvolání žalobkyně zamítnuto a prvostupňové rozhodnutí oblastního inspektorátu práce ze dne 29. 10. 2013 potvrzeno. V odůvodnění žalovaný konstatoval, že provedení kontroly a zjištění při kontrole byla zdokumentována v protokolu ze dne 15. 8. 2012, z něhož vyplývá, že dne 18. 6. 2012 byla v provozovně žalobkyně zjištěna při výkonu práce prodavačky I.K. která činnost vykonávala bez uzavřeného pracovněprávního vztahu, což žalobkyně při kontrole potvrdila s tím, že jmenovaná chodí každý den na pár hodin do práce na zkoušku. Žalovaný dovodil, že výkon

práce I.K. vykazoval všechny znaky závislé práce, neboť činnost vykonávala osobně, ve vztahu nadřízenosti a podřízenosti žalobkyni, podle jejích pokynů a jejím jménem. Žalobkyně tedy umožnila výkon závislé práce mimo pracovněprávní vztah ve smyslu § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti. Žalovaný dále vycházel ze skutečností, které do protokolu o ústním jednání uvedla žalobkyně dne 7. 11. 2012, a ze skutečností uvedených I.K. ve svědecké výpovědi. Uvedené žalovaný hodnotil jednotlivě i ve vzájemných souvislostech a vyšel z toho, že žalobkyně umožnila daného dne I.K. výkon závislé práce mimo pracovněprávní vztah. Žalovaný se ztotožnil se závěrem oblastního inspektorátu práce, že posuzovaná činnost kumulativně naplnila všechny znaky závislé práce.

I.K. dne 18. 6. 2012 vykonávala práci prodavačky osobně, když byla zastižena kontrolorem, práci vykonávala v provozovně žalobkyně sama, při její podnikatelské činnosti, prodávala její zboží s jejím vědomím, s tím, že žalobkyně ji říkala, co má dělat, a výkon práce probíhal tzv. na zkoušku, a chtěla-li se dotýčná v rámci práce na zkoušku osvědčit, vystupovala vůči žalobkyni v obdobném postavení jako zaměstnanec vůči zaměstnavateli, tedy je zde vztah nadřízenosti a podřízenosti. K otázce odměňování, ve které se skutečnosti sdělené svědkyní a žalobkyní rozcházejí, žalovaný odkázal na to, že odměna může být jistým vodítkem k potvrzení dominantního postavení, ale není v současné době zákonným znakem závislé práce. Dále se žalovaný zabýval tím, že výkon práce tzv. na zkoušku je vykonáván ve vztahu podřízenosti a nadřízenosti. Ke znaku soustavnosti žalovaný odkázal na protokol ze dne 7. 11. 2012 a vyjádření žalobkyně o tom, že tam I.K. dělala už pár dnů. Výkon práce prodavačky minimálně v rozsahu několika dnů lze hodnotit jako práci vykonávanou soustavně. Žalovaný odkázal na § 228 zákoníku práce, podle něhož je zaměstnavatel povinen zaškolit nebo zaučit zaměstnance, který vstupuje do zaměstnání bez kvalifikace s tím, že zaškolení nebo zaučení se považuje za výkon práce, za který přísluší zaměstnanci plat nebo mzda. S ohledem na to, že právní řád nezná pojem práce na zkoušku, závislá práce tak musí být vykonávána v uzavřeném pracovněprávním vztahu s možným institutem zkušební doby v rámci pracovního poměru nebo uzavření dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr. Ve zbytku žalovaný odkazoval na odůvodnění napadeného rozhodnutí a dospěl k závěru, že uložená pokuta byla uložena v souladu se zákonem, když zákon neumožňuje uložit pokutu nižší nebo od ní upustit. Žalovaný uvedl, že pokud by jednorázové uhrazení pokuty mělo mít nepříznivý dopad na hospodaření účastníka, může požádat o placení ve splátkách, případně o posečkání s platbou.

V. Posouzení věci soudem

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s., s výhradou, jež bude rozvedena dále, a dospěl k závěru, že žaloba je z části důvodná.

Soud předesílá, že zrušení části § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti nálezem Ústavního soudu Pl. ÚS 52/13 ze dne 9. 9. 2014, publ. pod č. 219/2014 Sb. nebránilo přezkumu napadených rozhodnutí z hlediska žalobních námitek, týkajících se zjištění skutkového stavu a posouzení naplnění znaků závislé práce.

Podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 367/2011 Sb. účinného od 1. 1. 2012, se správního deliktu dopustí právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, která umožní výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bod 1 nebo 2. Podle § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti se nelegální prací rozumí výkon závislé práce fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah.

Podle § 2 odst. 1 zákoníku práce účinného od 1. 1. 2012 je závislou prací práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně. Podle odst. 2 cit. ustanovení musí být závislá práce vykonávána za mzdu, plat nebo odměnu za práci, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele, v pracovní době na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě. Podle § 3 zákoníku práce může být závislá práce vykonávána jen v základním pracovněprávním vztahu, není-li upravena zvláštními právními předpisy, když základními pracovněprávními vztahy jsou pracovní poměr a právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr, tj. dohodami o provedení práce a pracovní činnosti ve smyslu § 74 a násl. zákoníku práce.

Žalobkyně se bránila závěru o naplnění znaků skutkové podstaty správního deliktu podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti umožněním nelegální práce I.K. ve smyslu § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti. V souvislosti s tím namítala, že závěr o výkonu závislé práce není správný a není podložen důkazy.

Ani v žalobě žalobkyně nepopírá, že by dne 18. 6. 2012, kdy byla kontrola v její prodejně textilu provedena, nebyla I.K. při práci prodavačky kontrolory zastížena. Při kontrole I.K. i žalobkyně potvrdily, že práci prodavačky jmenovaná vykonává každý den, několik hodin denně, aniž byla uzavřena pracovní smlouva či dohoda o pracovní činnosti nebo o provedení práce. Žalobkyně dodala, že se jedná o práci „na zkoušku“. Z těchto skutečností pak vycházel protokol o kontrole ze dne 15. 8. 2012. Jeho obsahu se žalobkyně konkrétními výhradami nebránila, pouze ho odmítla projednat. Ve své svědecké výpovědi ze dne 6. 11. 2012 I.K. setrvala na tom, že pro žalobkyni pracovala jako prodavačka asi 3 týdny až měsíc, po provedení kontroly ještě několik dní, s tím, že pracovala 5 dnů v týdnu 5 hodin denně, dohodnutá odměna činila 40 Kč/hod. a zaplacenou dostávala každý den po odpracování počtu hodin 200 Kč bez potvrzení o převzetí peněz. Jen stěží lze považovat tuto svědeckou výpověď za nevěrohodnou z důvodu zaujatosti pro neuzavření pracovního poměru, jak se to snažila dovodit žalobkyně, svědkyně totiž setrvala na skutečnostech uvedených předtím při kontrole. Že se jednalo o práci prodavačky „na zkoušku“ uvedla žalobkyně i do protokolu o ústním jednání dne 7. 11. 2012, při kterém doplnila, že lidé bere „na zkoušku“ na 1 týden. Potvrdila, že I.K. u ní takto dělala pár dnů, odměnu ovšem nedostávala, neboť byla „ve zkoušce“. Shodně žalobkyně k věci uváděla i v písemném vyjádření ze dne 29. 4. 2013, v němž setrvala na tom, že se jednalo o práci „na zkoušku“ na 1 týden, kdy se I.K. měla seznámit s budoucím zaměstnáním a „sledovat pracovní postupy“, ovšem dostavila se jen třikrát, proto s ní nebyl pracovněprávní vztah uzavřen.

Pokud tedy správní orgány vyšly z toho, že výkon práce prodavačky v prodejně textilu žalobkyně byl prokázán minimálně právě v rozsahu dne 18. 6. 2012, kdy byla I.K. přímo zastížena kontrolory, kterým jak žalobkyně, tak I.K. potvrdily, že jmenovaná zde působí jako

prodavačka, s dovětkem žalobkyně, že „na zkoušku“, odpovídá jejich zjištění podkladům ve správním spisu. Protože se vyjádření žalobkyně a svědkyně I.K. rozcházejí, pokud jde o vyplacení odměny za vykonanou práci, jak oblastní inspektorát práce, tak žalovaný konstatoval, že vyplacení odměny zůstalo skutečností neprokázanou.

Jak již soud uvedl shora, podle § 2 odst. 1 zákoníku práce účinného od 1. 1. 2012 je závislou prací práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně. Podle odst. 2 cit. ustanovení musí být závislá práce vykonávána za mzdu, plat nebo odměnu za práci, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele, v pracovní době na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě. K podrobnému výkladu jednotlivých znaků pojmu závislé práce si soud dovolí odkázat na závěry JUDr. Bořivoje Šubrt, JUDr. Ing. Dany Trezziové, *Závislá práce, nelegální práce a „švarcsystém“* od 1. 1. 2012, publ. *Práce a mzda* 12/2011 a 1/2012, a zejména na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2014, č. j. 6 Ads 46/2013-38, publ. ve Sb. NSS 3027/2014, v němž Nejvyšší správní soud mj. uvedl:

[21] *Těmto požadavkům ovšem „nová“ definice závislé práce vyhoví docela dobře. Stačí pouze spojit jednotlivé znaky uvedené v § 2 odst. 1 zákoníku práce společným prvkem osobní či hospodářské závislosti zaměstnance na zaměstnavateli – jenž ostatně vyplývá již ze samotného pojmu „závislá práce“ – a naplnit je v duchu této optiky konkrétním obsahem. Za (samostatný) znak je ovšem nutno považovat již první část definice, která hovoří o tom, že práce „je vykonávána“. Nejen z tohoto gramatického vyjádření (vid nedokonavý), ale zejména z účelu definice a postihu nelegální práce je zřejmé, že mohou zůstat v platnosti dřívější judikaturní závěry o soustavnosti jako znaku závislé práce, neboť při jednorázové či příležitostné spolupráci se jen těžko může mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem vytvořit jakýkoliv vztah, natožpak vztah závislosti.*

[22] *Samozřejmě je třeba tento první znak v konkrétních případech aplikovat uvážlivě. Inspekční kontrola zpravidla odhalí jen činnost prováděnou v době kontroly samotné; na její soustavnější charakter je možno usuzovat až z dalších skutečností zjištěných, například z výpovědi obviněného, z výsledku svědků či ze situace na místě (charakter činnosti, množství již provedené práce apod.). Na závalu nemusí být ani to, že se činnost dosud soustavnou stát nestihla (jedná se například teprve o první den práce „na zkoušku“), jestliže se takovou podle vůle stran následně stát měla (srov. k tomu Stádník, J., *Kontrolní činnost inspekce práce v oblasti agenturního zaměstnávání a nelegální práce*, Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference *Pracovní právo 2012 na téma Závislá práce a její podoby*, Brno: Masarykova univerzita, 2012, 254 s.).*

[23] *Zaměstnanec dále musí práci vykonávat osobně – pokud by používal k plnění úkolů další osoby (např. v době své nemoci), nutně by se vytratil prvek osobní závislosti na zaměstnavateli a šlo by spíše o obchodní vztah, kdy jedna strana poptává u druhé službu či dílo a nezáleží jí na tom, kdo službu provede nebo dílo vytvoří. Zaměstnanec také vykonává práci podle zaměstnavatelových pokynů – jestliže by plnil zadání samostatně a druhá strana by nebyla oprávněna mu průběžně zadávat jednotlivé úkoly a kontrolovat jejich plnění, jednalo by se spíše o vztah zadavatele zakázky a samostatného podnikatele, který ji pro něj plní. Skutečností osvědčující řídicí pravomoc zaměstnavatele může být též určení*

a vykazování pracovní doby. Zaměstnanec musí taktéž jednat jménem zaměstnavatele – v tomto znaku se koncentruje hospodářská závislost zaměstnance na zaměstnavateli, neboť zaměstnavatel poskytuje pro práci svůj kapitál, hmotné i nehmotné prostředky, vytváří pro ni předpoklady a nese riziko neúspěchu, zaměstnanec však nemůže jednat na svůj účet a získávat ze své práce jiné ekonomické výhody než ty, jež mu poskytuje zaměstnavatel. Doplňkovým hlediskem může být i to, zda se osoba jeví jako zaměstnanec z pohledu třetích osob. Konečně posledním znakem závislé práce je vztah nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance – podřízenost zaměstnance typicky vyvěrá z osobní (ať již ekonomické či jiné) závislosti zaměstnance na zaměstnavateli a pomáhá odlišit závislou práci od mezilidské výpomoci. Proto je nutno v souvislosti s posuzováním případem věnovat tomuto znaku a jeho prokazování zvláštní pozornost.

[24] *Vztah podřízenosti zaměstnance vůči zaměstnavateli představuje nutně subjektivní kategorii. Rozhodující je tedy zejména to, zda zaměstnanec sám vnímá své postavení jako podřízené a to je důvodem, proč respektuje pokyny zaměstnavatele. Pokud má ovšem správní orgán naplnění tohoto subjektivního znaku objektivně prokázat, musí zkoumat, zda je dána osobní závislost zaměstnance na zaměstnavateli a zejména co je její příčinou. A zde začíná být zřejmé, že i když poskytování odměny zaměstnanci není vymezeno v zákoně jako znak závislé práce, neznamená to, že by zcela ztratilo smysl tuto otázku v rámci postihování nelegální práce zkoumat. Neboť právě pobírání odměny představuje typickou skutečnost, která závislé postavení zaměstnance na zaměstnavateli věrohodně prokazuje. Podmínkou samozřejmě je, aby odměna tvořila (ne nutně jediný, ale ekonomicky významný) zdroj zaměstnancových příjmů – poskytnutí drobné protihodnoty např. v podobě daru je běžným zvykem i v případech jednorázové mezilidské výpomoci.*

[25] *Samozřejmě zaměstnanec může být ke vstupu do podřízeného vztahu vůči zaměstnavateli motivován i jinak – typicky příslibem uzavření pracovněprávního vztahu v budoucnu (tzv. „práce na zkoušku“ je jedním z klasických způsobů zastírání nelegální práce). I to může založit určitou formu osobní závislosti na zaměstnavateli a z toho vyplývající snahu vyhovět jeho pokynům. Formálně sem lze zahrnout i případy, kdy zaměstnanec vykonává práci zcela nedobrovolně, jelikož jeho závislost na zaměstnavateli má specifické příčiny (psychická závislost, strach apod.); i pak sice půjde o nelegální práci, její společenská nebezpečnost však již bude ležet spíše v rovině trestního práva (vydírání, obchodování s lidmi apod.). Jestliže ale správní orgán neprokáže ani pobírání či příslib odměny, ani jinou skutečnost, která by zavaděla důvod se domnívat, že byla u jedné osoby dána osobní závislost na druhé, pak se o závislou práci jednat nebude, neboť zde chybí znak spočívající ve vztahu podřízenosti a nadřízenosti. Platí tedy, že když určitá osoba vykonává danou činnost pro jinou osobu dobrovolně a zároveň s vědomím, že protistraně nevzniká závazek poskytnout jí jakoukoliv protihodnotu (resp. nepodaří-li se prokázat opak), půjde zpravidla o přátelskou výpomoc či dobrovolnickou činnost.“*

Jak plyne z odůvodnění rozhodnutí oblastního inspektorátu práce, jakož i rozhodnutí žalovaného, správní orgány pečlivě, právě v intencích závěrů uvedených Nejvyšším správním soudem, posuzovaly naplnění definičních znaků závislé práce dle § 2 odst. 1 zákoníku práce. S jejich posouzením se soud plně ztotožňuje.

Bezesporu se v daném případě jednalo o osobní výkon práce prodavačky, v prodejně textilu žalobkyně, v provozní době prodejny. Namítá-li žalobkyně, že se nejednalo o soustavnou práci, pak s odkazem na závěry obsažené ve shora cit. rozsudku Nejvyššího správního soudu, lze uvést, že tento znak závislé práce je třeba aplikovat uvážlivě s přihlédnutím ke skutkovým okolnostem tak, aby byly postihovány i případy krátkodobé práce „na zkoušku“, která se následně měla stát soustavnou činností. Právě o takovou situaci se jednalo. Z vyjádření žalobkyně při kontrole zachyceného v protokolu o kontrole ze dne 15. 8. 2012 i z jejího následného tvrzení v průběhu správního řízení plyne, že I.K. byla do prodejny přijata „na zkoušku“ (podle žalobkyně obvykle 7 dnů), než by se uzavřel pracovní poměr, fakticky se dle tvrzení žalobkyně dostavila několikrát. Jednalo se tedy o výkon práce minimálně v rozsahu několika dnů, jednoznačně za účelem ověření, zda dotyčná zvládne požadovanou práci vykonávat, za účelem následného uzavření pracovněprávního poměru. Že k následnému uzavření pracovního poměru po vykonané kontrole nedošlo, nemá na posouzení věci vliv, neboť i takto zjištěný výkon práce „na zkoušku“ mimo pracovněprávní vztah nemůže postihu ujít jen z důvodu, že byl kontrolou odhalen. Rozhodně nebylo možné na základě zjištěných okolností dojít k závěru o zcela jednorázové či nahodilé, příležitostné práci, kterou by bylo na místě od výkonu závislé práce třeba odlišit (viz bod [23] cit. rozsudku Nejvyššího správního soudu). Soud dodává, že tvrzení žalobkyně obsažené v jejím vyjádření ze dne 29. 4. 2013 o tom, že dotyčná měla jen „sledovat pracovní postupy“, považuje shodně s oblastním inspektorátem práce za účelovou obranu. Ze zjištění zachyceného kontrolory v protokolu o kontrole ze dne 15. 8. 2012, které vycházelo z přímého sdělení rozhodných skutečností žalobkyní i I.K. a skutečností pozorovaných kontrolory v prodejně, jakož i ze svědecké výpovědi I.K., je třeba mít za prokázané, že se bezpochyby jednalo o výkon práce prodavačky textilu.

Soud žalobkyni nepřisvědčil ani v tom, že zde absentoval znak výkonu práce podle pokynů zaměstnavatele a vztah nadřízenosti a podřízenosti. Výkon práce prodavačky textilu „na zkoušku“ musel být v prodejně žalobkyně s jejím zbožím vykonáván zcela zjevně podle jejích pokynů a pod jejím dohledem, a to již s ohledem na charakter činnosti. Náplň práce prodavačky textilu je natolik zjevná, že obrana žalobkyně spočívající v tom, že I.K. uváděla, že jí žalobkyně neříkala, co má dělat, je lichá. Jen stěží si lze představit, že by se I.K. při práci prodavačky „na zkoušku“ nemusela řídit pokyny žalobkyně a mohla si při takové činnosti počínat zcela samostatně. I třetím osobám se musela I.K. jevit jako zaměstnaná prodavačka.

Ani skutečnost, že nebylo prokázáno vyplacení odměny za vykonanou práci, nemůže mít v daném případě vliv na závěr o naplnění znaku nadřízenosti a podřízenosti. Je sice pravdou, že vyplacení odměny představuje typickou okolnost, ze které lze na existenci vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti osoby vykonávající práci usuzovat (§ 2 odst. 2 zákoníku práce), nicméně o definiční znak závislé práce nejde. Oblastní inspektorát práce a žalovaný zcela správně vztah nadřízenosti a podřízenosti mezi žalobkyní a I.K. dovodili na základě posouzení protihodnoty, kterou v případě práce tzv. „na zkoušku“ představuje příslib uzavření pracovního poměru, pokud se dotýčný tomu, kdo mu práci „na zkoušku“ za tímto účelem poskytnul, osvědčí (viz bod [25] cit. rozsudku Nejvyššího správního soudu).

Ze všech uvedených důvodů je závěr správních orgánů o naplnění znaků závislé práce a jejího výkonu mimo pracovněprávní poměr správný. Za takové situace nebylo na místě, aby žalovaný aplikoval zásadu *id dubio pro reo*.

O námitce procesního pochybení oblastního inspektorátu práce při ústním jednání konaném dne 7. 11. 2012 soud uvážil takto.

Z protokolu o ústním jednání ze dne 7. 11. 2012 plyne, že žalobkyně byla při ústním jednání rozsáhle poučena, a to také o svém právu vyjádřit se k věci a vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům. Soud z protokolu ověřil, že žalobkyně byla vyzvána, aby vyjádřila své stanovisko, ovšem předtím odpovídala na otázky, které jí byly výslovně oblastním inspektorátem práce kladeny za účelem zjištění relevantních skutečností. Poučení o tom, že by se jednalo o účastnický výslech, absentovalo, stejně jako poučení o právu nevypovídat. Přitom právě ze zachyceného účelu kladení otázek žalobkyni, jímž bylo zjištění relevantních skutečností, tedy skutkového stavu věci, ke kterému se provádí dokazování (§ 50, § 52 správního řádu), soud ve shodě se žalobkyní dovozuje, že se svou povahou jednalo o účastnický výslech.

Je třeba zdůraznit, že jeho použitelnost je ve správním řízení omezená a právě v řízení, které má správnětrestní charakter, jako to vedené se žalobkyní, naráží na ústavní mantinely, jak uvedl např. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 6. 2. 2014, č. j. 6 As 147/2013-30:

„Limity tohoto důkazního prostředku spočívají nejen v možné kolizi s ústavně garantovaným právem neobviňovat sebe sama (srov. čl. 40 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, zejména pokud by byl k výsledku nucen účastník v řízeních, jež mají trestní, resp. správnětrestní charakter), ale zejména v povaze a účelu tohoto důkazního prostředku. V nálezu ze dne 11. listopadu 2003 sp. zn. II. ÚS 182/02 (N 130/31 SbNU 165) k § 131 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, jenž upravuje důkaz výsledkem účastníků pro občanské soudní řízení, Ústavní soud uvedl, že „důkaz výsledkem účastníka řízení není určen k tomu, aby při něm účastník uváděl svá tvrzení o rozhodujících skutečnostech, ... ani aby se touto formou vyjadřoval k jiným provedeným důkazům. K tomu slouží právě přednesy účastníka a jeho procesní úkony.“. Uvedené lze nepochybně vztáhnout i na případný výslech účastníka ve správním řízení. I v něm se účastník vyjadřuje ke skutkovým a právním otázkám věci primárně svými tvrzeními a stanovisky uplatňovanými v celém jeho průběhu (srov. § 36 odst. 1, 2 a 3 správního řádu, podle něhož mají účastníci právo vyjádřit v řízení své stanovisko a vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, § 52 správního řádu, podle něhož jsou účastníci povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení), nikoli prostřednictvím nějakého formalizovaného důkazního prostředku. Také ve správním řízení obecně platí, že účastník řízení nesmí být nucen k výpovědi; vyjadřovat se k prováděným důkazům a uplatňovat skutková a právní tvrzení je jeho právem, nikoli povinností, a povinnost svědčit má toliko svědek, jenž je osobou odlišnou od účastníka řízení (§ 55 odst. 1 správního řádu).“

Oblastní inspektorát práce tedy pochybil, pokud vedl de facto účastnický výslech žalobkyně, aniž by jí o tom předem poučil včetně toho, že má právo nevypovídat a neuvádět skutečnosti ve svůj neprospěch. Nicméně zjištěné zkrácení na procesních právech žalobkyně nebylo takového charakteru, aby to mohlo mít v daném konkrétním případě vliv na zákonnost samotného rozhodnutí. Soud podotýká, že žalobkyně na kladené otázky bez problému odpovídala, na závěr poté ještě sama dodala, že přímé příkazy I.K. nedávala, chtěla vidět, jestli se na práci hodí, a doplnila, že jmenovaná sama v provozu pochopila, co má dělat. Tedy

i toto spontánní vyjádření žalobkyně potvrdilo, že přijala I.K. „na zkoušku“ jako prodavačku. Navíc zcela shodné skutečnosti, které žalobkyně uváděla při své výpovědi dne 7. 11. 2013, zahrnula do obsáhlého písemného vyjádření ze dne 29. 4. 2013. Správní orgány pak z takto zopakovaných tvrzení žalobkyně k věci vycházely a dlužno podotknout, že za prokázané nevzaly ty skutečnosti, ke kterým se žalobkyně vyjadřovala odlišně, jako byla např. délka výkonu práce pro žalobkyni či vyplacení odměny. Lze tak setrvat na závěru, že skutkový stav v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o spáchání správního deliktu byl dostatečně podložen zjištěními zachycenými v protokolu o kontrole ze dne 15. 8. 2012 a svědeckou výpovědí I.K., jakož i ostatními listinnými podklady, se kterými byla žalobkyně seznámena, přičemž byla respektována tvrzení žalobkyně, které zopakovala ve svém písemném vyjádření ze dne 29. 4. 2013.

Soud uzavírá, že námitky nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci a nesprávného posouzení správního deliktu umožnění nelegální práce I.K. nebyly shledány důvodnými.

Byť ve vztahu k uplatnění návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě žalobkyně zmiňovala likvidační účinky uložené pokuty ve výši 250 000 Kč ve spojení s povinností uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. V této souvislosti uváděla, že uhrazení takto vysoké částky bude znamenat ukončení její podnikatelské činnosti a ztrátu obživy celé rodiny a sdělila výši dosaženého hospodářského výsledku. Následně poukázala na návrh Městského soudu v Praze předložený Ústavnímu soudu na zrušení § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti v části vymezující spodní hranici pokuty z důvodu rozporu s čl. 11 Listiny základních práv a svobod pro likvidační povahu minimální výše pokuty pro delikventa a namítala, že podle zmíněného ustanovení byla i jí pokuta uložena. Soud řízení přerušil a vyčkal vydání nálezu Ústavního soudu ve věci pod sp. zn. Pl. ÚS 52/13.

Žalobkyni byla pokuta ve výši 250 000 Kč uložena podle § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti ve znění účinném od 1. 1. 2012, před novelizací provedenou zákonem č. 136/2014 Sb. s účinností od 1. 1. 2015, podle něhož se podnikající fyzické osobě *uloží pokuta do 10 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle [odstavce 1 písm. c\)](#) a [e\)](#), nejméně však ve výši 250 000 Kč.*

Ústavní soud nálezem sp. zn. Pl. ÚS 52/13 ze dne 9. 9. 2014, publ. ve Sbírce zákonů pod č. 219/2014 Sb. zrušil dnem jeho vyhlášení část ustanovení § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 367/2011 Sb. a zákona č. 1/2012 Sb. ve slovech „*nejméně však ve výši 250 000 Kč*“ pro rozpor s čl. 1, čl. 4 odst. 4, čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a svobod. Konstatoval, že pokuta uložena na spodní hranici 250 000 Kč může mít likvidační povahu a neumožňuje řádnou individualizaci konkrétního případu s přihlédnutím k osobním a majetkovým poměrům delikventů, je proto stanovena zjevně nepřiměřeně a dosahuje ústavní dimenze.

K problematice zrušení právního předpisu, či jeho části, Ústavním soudem ve vztahu k rozhodování ve správním soudnictví se již Nejvyšší správní soud vyslovil v rozsudku ze dne 13. 5. 2003, č. j. 7 A 146/2001-29, publ. ve Sb. NSS 2/2003. Na cit. rozsudek pak navazují

další rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (např. ze dne 24. 11. 2010, č. j. 9 As 2/2008-125 či ze dne 20. 12. 2012, č. j. 7 As 28/2012-16, dostupné na www.nssoud.cz), které rovněž vycházejí z premisy, že zruší-li Ústavní soud některé ustanovení zákona pro jeho neústavnost, odpovídá principu oprávněného očekávání, aby soud v přezkumném řízení zrušil rozhodnutí správního orgánu, které se o ně opírá. Při přezkoumání zákonnosti rozhodnutí proto správní soud není vázán ustanovením zrušeného zákonného ustanovení, ale musí dbát nálezu Ústavního soudu. V takovém případě není rozhodující, že napadené rozhodnutí správního orgánu bylo vydáno ještě před tím, než Ústavní soud zákonné ustanovení zrušil. Nezákonnost napadeného rozhodnutí pak správní soud zpravidla shledá v rozporu s předpisem vyšší právní síly, tj. s ústavou.

Vycházejí ze shora uvedeného, dospěl soud při přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného a rozhodnutí oblastního inspektorátu práce k závěru, že uložená pokuta na spodní hranici 250 000 Kč je protiústavní, zasahující do práva žalobkyně dle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Pokuta byla žalobkyni uložena za umožnění nelegální práce jediné fyzické osobě prakticky v rozsahu 1 dne (dle výroku rozhodnutí oblastního inspektorátu práce), přičemž se jednalo o prvé porušení právních předpisů na úseku zaměstnanosti. Samy správní orgány k majetkovým poměrům žalobkyně zjistily, že hospodářský výsledek z jejího podnikání za rok 2012 činil 152 137 Kč, tedy jen přes polovinu uložené pokuty, a konstatovaly, že pokuta byla uložena v nejmenší možné míře, jakou zákon dovoluje. Z právě uvedeného plyne, že nemohly dostatečně individuálně případ posoudit a zohlednit osobní poměry žalobkyně a její majetkovou situaci.

VI. Závěr a náklady řízení

Soud z uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného pro nezákonnosti postupem dle § 78 odst. 1 s. ř. s. Protože prvostupňové rozhodnutí oblastního inspektorátu trpí stejnou nezákonností, využil soud možnosti dané mu § 78 odst. 3 s. ř. s. a přistoupil rovněž k jeho zrušení. V souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. soud vyslovil, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému, přičemž v dalším řízení budou správní orgány vázány vysloveným právním názorem soudu, včetně vypořádání ostatních uplatněných žalobních bodů, ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. Jejich úkolem tedy bude znovu rozhodnout o uložení pokuty za spáchaný správní delikt způsobem, který nebude představovat pokutu likvidačního charakteru a bude odpovídat zjištěným osobním a majetkovým poměrům žalobkyně, jakož i ostatním zákonným kritériím pro uložení pokuty.

Ve věci soud rozhodoval, aniž nařídil ústní jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., když žalobce s daným postupem vyslovil souhlas a žalovaný ve stanovené lhůtě nevyslovil svůj nesouhlas.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

V souzeném případě byla úspěšná žalobkyně, má tak právo na náhradu nákladů řízení. Ty byly tvořeny zaplaceným soudním poplatkem za žalobu a návrh na přiznání odkladnému

účinku žalobě, jemuž soud vyhověl, dle příslušných položek Sazebníku soudních poplatků ve výši 3 000 Kč a 1 000 Kč, odměnou právního zástupce za 2 úkony právní služby ve výši 6 200 Kč [2 úkony právní služby po 3 100 Kč dle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2013], náhradou hotových výdajů ve výši 600 Kč (2 paušály po 300 Kč za 2 úkony právní služby dle § 13 odst. 1, odst. 3 advokátního tarifu), celkem tedy 10 800 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 2. prosince 2014.

Mgr. Lucie Trejbalová,
předsedkyně senátu